

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Procopciuc Dinar și avocatul acestuia Procopciuc Angela, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoria Fălești din 31 martie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Procopciuc Dinar Nicolae,

născut la 07 aprilie 1992, originar și domiciliat în s. Musteața, r-nul Fălești,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 05 februarie 2015 - pînă la 31 martie 2015; (instanța de fond);

2. de la 28 aprilie 2015 - pînă la 09 septembrie 2015; (instanța de apel);

3. de la 17 noiembrie 2015 - pînă la 16 martie 2016; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoria Fălești din 31 martie 2015, pronunțată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală Procopciuc Dinar a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 12 000 lei.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Procopciuc Dinar în beneficiul părții vătămate Iarovoi Anatol suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în beneficiul SRL "Dirove Nord" suma de 4379 lei, cu titlu de prejudiciu material.

Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material înaintată de Iarovoi V. a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Brînză Nicolae, în privința căruia cauza nu se examinează.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Prociopciuc Dinar împreună cu Brînză Nicolae la 09 ianuarie 2014, aproximativ la 18³⁰, aflându-se pe str. M. Eminescu din or. Fălești în apropierea magazinului "Tropic", fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul încălcării grosolane a ordinii publice și manifestînd o vădită lipsă de respect față de regulile morale și sociale de conviețuire, fără a avea careva motiv întemeiat, i-au agresat pe Țurcanu Vasile și Iarovoi Andrei cărorara le-au aplicat mai multe lovituri, cauzîndu-i lui Țurcanu V. dureri fizice, iar lui Iarovoi A. vătămări corporale ușoare.

Ulterior, continuîndu-și acțiunile huliganice, s-au exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa colaboratorilor de poliție care au venit la fața locului pentru a curma actele huliganice și au aplicat lovituri cu mîinile și picioarele în mijloacele de transport ce aparțin SRL "Dirove Nord" de model Dacia Logan cu n/î FL AR – 254 și BL DL – 238, unități de transport cu care activau părțile vătămate în domeniul prestării serviciilor de taxi.

În continuare, inculpații au deteriorat portiera automobilului de model Mercedes Veto cu n/î FL AQ – 076, care aparținea cet. Iarovoi Andrei, cauzînd proprietarului un prejudiciu material considerabil.

3. Nefiind deacord cu sentința, cu apel au contestat-o inculpatul Procopciuc D. și avocatul acestuia Procopciuc A., care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri prin care lui Procopciuc D. să-i fie stabilită pedeapsa amenzii în mărime de 300 unități convenționale cu lăsarea acțiunilor civile înaintate de partea vătămată Bîtiu M. fără examinare, iar a lui Iarovoi A. spre examinare în procedură civilă.

Autorii apelului și-au exprimat dezacordul cu pedeapsa stabilită considerînd-o prea aspră în raport cu fapta comisă.

Totodată, apelanții au invocat că Iarovoi A. nu a prezentat careva acte justificative care ar confirma prejudiciul moral de 5000 lei încasat, precum și acesta nu și-a argumentat ce suferințe psihice a suportat și că anume gravitatea acestei suferințe ar fi egală cu suma pretinsă.

Referitor la acțiunea civilă depusă de Bîtiu M. apelanții au menționat că acesta nu a fost recunoscut – parte civilă, și respectiv nu poate solicita careva despăgubiri în interesul său propriu, motiv din care cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca fiind înaintată de un reclamant necuvenit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2015, apelul declarat a fost respins ca nefondat.

5. Colegiul penal a statuat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei, corect ajungând la concluzia de vinovăție a inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate. Totodată, instanța de apel a relevat, că norma penală în baza căreia Procopciuc D., a fost condamnat prevede și pedeapsa închisorii, însă prima instanță ținând cont de circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului corect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea acestuia poate avea loc fără izolarea de societate cu numirea unei pedepse sub formă de amendă.

Referitor la argumentele apelanților în partea ce ține de acțiunea civilă, Colegiul a conchis, că acestea sunt nefondate, iar prima instanță just a dispus încasarea prejudiciului material în beneficiul SRL "Dirove Nord". Totodată Curtea a menționat că instanța de fond a dat o apreciere corectă solicitărilor pătimitului Iarovoi A., or acesta a suportat o daună morală în urma acțiunilor lui Procopciuc D., iar dauna morală nu este o categorie de daune care urmează a fi probată prin probe scrise și nu necesită examinare separată în instanța civilă, iar quantumul despăgubirilor stabilite prin sentință este echitabil în raport cu acțiunile comise față de Iarovoi A. și suferințele suportate de acesta.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar inculpatul Procopciuc Dinar și avocatul acestuia Procopciuc Angela, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Procopciuc D. să-i fie stabilită pedeapsa amenzii în mărime de 300 unități convenționale cu lăsarea acțiunilor civile înaintate de reprezentantul Bîtiu M. fără examinare, iar a lui Iarovoi A. spre examinare în procedură civilă.

În motivarea recursului declarat recurenții au invocat următoarele:

- suma prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Iarovoi A. este exagerată și neechitabilă cu suferințele pretinse, cu atât mai mult că în cererea de chemare în judecată reclamantul nu a descris în ce constau suferințele suportate;

- Bîtiu M. nu are calitatea de parte vătămată în cauza dată, prin urmare acesta nu poate solicita careva despăgubiri în interesul său, deoarece aceasta

contravine prevederilor art. 59 Cod de procedură penală. Astfel, cererea de chemare în judecată înaintată de Bitiu M. (f.d.112, vol. I) a fost înaintată de către un reclamant necuvenit;

- partea vătămată "Dirove Nord" SRL nu a înaintat acțiune civilă, iar în cazul în care ar fi depus o asemenea acțiune aceasta ar fi necesar de a fi lăsată fără soluționare, deoarece nu a fost confirmat dreptul părții vătămate asupra automobilelor deteriorate, iar posesia legală a acestora conform contractelor de arendă prezentate în instanță nu confirmă că chiriașul are dreptul de a înainta acțiuni civile în cazul prejudicierii proprietății aflate în folosință temporară, or termenul contractelor prezentate la momentul examinării cauzei în instanța de judecată a expirat;

- suma prejudiciului pretins pentru a/m Dacia Logan n/î BL DL - 238 a fost confirmat doar printr-un act, la întocmirea căruia nu a participat și inculpatul, actul dat nu este izvor de probă deoarece nu este un act de evaluare, un raport a specialistului sau o expertiză;

- defecțiunile descrise în actul din 17.01.2014, nu coincid cu procesul -verbal de examinare a stării tehnice întocmit de organul de urmărire penală (f.d.43-44, vol. I);

- concluziile că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc doar prin aplicarea pedepsei cu amendă în mărime de 600 unități convenționale, din motiv că anterior Procopciuc D. a fost condamnat, sunt eronate, or antecedentul penal este stins, iar infracțiunea precedentă a fost comisă în perioada minoratului;

- amenda stabilită inculpatului este prea mare pentru un tânăr care nu dispune de un serviciu stabil, impunându-l astfel să comită alte fapte pentru a o achita;

- în instanța de apel apărarea a invocat comiterea de către organul de urmărire penală a unor încălcări ale drepturilor fundamentale ale inculpatului și a solicitat în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, reducerea pedepsei inculpatului drept recompensă pentru aceste încălcări, însă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestor argumente, prin ce a încălcat principiul accesului la justiție stipulat în art. 6&1 CEDO și dreptul la un recurs efectiv prevăzute de art. 13 CEDO.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură

penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd declararea inadmisibilității acestuia, menționînd că motivele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală. Totodată, pedeapsa stabilită este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prescrise la art. 76-77 Cod de procedură penală precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal și art. 364/1 Cod de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sînt vădit neîntemeiate.

Autorii recursului își întemeiază criticile în baza pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, sau cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificînd legalitatea hotărîrilor atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că aceste temeuri nu și-au găsit confirmarea în speța dată.

Totodată, Colegiul reține că inculpatul și avocatul acestuia sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului, însă critică hotărîrile contestate în partea pedepsei, nefiind de acord cu quantumul amenzii stabilite, precum și își exprimă dezacordul cu hotărîrile contestate în partea soluționării acțiunilor civile înaintate de părțile vătămate.

În acest sens, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu

respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, instanța de recurs consideră, că în mod just instanța de apel a menținut sentința primei instanțe, concluzionând că la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa inculpatului, instanța de fond echitabil a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, și anume gradul prejudiciabil al faptelor comise, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, examinarea cauzei în ordinea procedurii prevăzute de art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, corect menționând că atingerea scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, se v-a asigura prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Din decizia instanței de apel se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei, instanțele de judecată au avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 7, 61 și 75 Cod penal.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 287 alin. (2) Cod penal, prevede pedeapsa cu *„amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani”*.

Reieșind din categoriile de pedepse aplicate persoanelor fizice, prevăzute de art. 62 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în sistemul de clasificare a pedepselor, este printre cele mai ușoare, totodată, sancțiunea art. 287 alin. (2) CP, prevede și pedeapsa închisorii, însă instanța a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului (Procopciuc D.) este posibilă fără privarea acestuia de libertate.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de fond (600 *unități convenționale*) și menținută de cea de apel, este stabilită corespunzător gravității faptei, în raport cu pericolul social și atitudinea inculpatului față de cele comise, proporțională prejudiciului cauzat precum și luând în considerație circumstanțele atenuante stabilite.

Având în vedere cumulul de împrejurări, Colegiul penal constată că, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța de fond care a fost menținută de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Totodată, Colegiul menționează că, din textul recursului, se evidențiază că recurenții își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, prezentate în susținerea pretențiilor materiale de către reprezentantul părții vătămate Bîtiu M., precum și nu sunt de acord cu quantumul prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Iarovoi A.

La acest capitol, instanța de recurs relevă că în conformitate cu prevederile art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Astfel, instanța de fond la examinarea acțiunii civile reieșind din probele prezentate de reprezentantul Bîtiu M., precum și ținând cont de prevederile normei de drept nominalizate, just a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea civilă, fiind încasat prejudiciul material în sumă de 4379 lei, în beneficiul "Dirove Nord" SRL.

Criticile formulate de apărare, prin care se indică că cererea de chemare în judecată înaintată de Bîtiu M. a fost depusă de către un reclamant necuvenit,

Colegiul penal le respinge, or din materialele cauzei rezultă că Bîtiu M. a fost împuternicit prin procură de a reprezenta interesele SRL "Dirove Nord" în prezenta cauză penală, cu dreptul de a înainta acțiune civilă (f.d.106, vol. I, 93, vol. II). Mai mult, cet. Bîtiu M. prin ordonanța din 23 aprilie 2014 a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal al părții vătămate SRL "Dirove Nord" (f.d.108, vol. I). Prin urmare, Colegiul relevă că cet. Bîtiu M. a fost în drept de a depune acțiune civilă în numele SRL "Dirove Nord", precum și de a reprezenta interesele persoanei juridice în prezenta cauză atât la urmărirea penală cât și în instanța de judecată.

În partea ce ține de soluționarea acțiunii civile înaintate de partea vătămată Iarovoi A., Colegiul conchide, că prima instanță just s-a călăuzit de prevederile alin. (3) al normei de drept menționate mai sus și corect a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Argumentele recurențelor precum că suma prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Iarovoi A. este exagerată iar reclamantul în cererea de chemare în judecată nu a descris în ce constau suferințele suportate, Colegiul le respinge ca neîntemeiate, or în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului părții vătămate Iarovoi A., i-au fost cauzate vătămări corporale, care la rîndul lor i-au provocat victimei un prejudiciu moral.

Ținînd cont de cele menționate Colegiul penal conchide, că soluția instanței de fond la acest capitol, care a fost menținută prin decizia instanței de apel este justă și întemeiată.

Alegațiile recurențelor referitor la faptul că suma prejudiciului pretins pentru a/m Dacia Logan n/î BL DL - 238 a fost confirmat doar printr-un act, la întocmirea căruia nu a participat și inculpatul, iar defecțiunile descrise în acesta, nu coincid cu procesul-verbal de examinare a stării tehnice întocmit de organul de urmărire penală, Colegiul le respinge și menționează că, actul nominalizat a fost prezentat de reprezentantul SRL "Dirive Nord" în cadrul urmăririi penale, iar inculpatul și avocatul acestuia la finisarea urmăririi penale și prezentarea materialelor cauzei nu au avut careva obiecții asupra probei date.

Mai mult ca atât Procopciuc D. la 04 martie 2015 printr-un înscris autentic a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire

penală (f.d.134, vol. II), iar la întrebarea instanței a declarat "*Cunosc probele administrate la faza de urmărire penală și nu am careva obiecții asupra acestora. Nu solicit administrarea de noi probe.*" (f.d.143-verso, vol. II).

În acest context Colegiul atestă, că în speță, sunt relevante și explicațiile de la pct. 13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 9 din 30 octombrie 2009, „*Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*”, din care rezultă că, „În materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temeii de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond.”

La fel nu poate fi reținut ca fiind întemeiat și argumentul recurenților referitor la reducerea pedepsei stabilite drept recompensă pentru încălcarea de către organul de urmărire penală a drepturilor inculpatului în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală. La acest capitol Colegiul relevă, că analizând materialele cauzei nu se constată careva încălcări ale drepturilor inculpatului care ar fi temeii de reducere a pedepsei stabilite.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârilor atacate sub aspectele invocate, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Procopciuc Dinar și avocatul acestuia Procopciuc Angela, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Procopciuc Dinar Nicolae*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată la 14 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti